

Skötselplan för naturreservatet Kragenäs

Tillhör Länsstyrelsens beslut 1999-06-22

Ändrad genom beslut 2005-12-07

Dnr. 511-74196-2002

Pro Natura

Ola Bengtson

1998

ALLMÄN BESKRIVNING

Administrativa data

Skyddsform:	Naturreservat
Objektnummer	:
Beslutsdatum:	1999-06-22
Naturvårdsförvaltare:	Västkuststiftelsen
Kommun:	Tanum
Socken	:
	Lur, Tanum
Kartor:	Topografiska: 9A Strömstad NO
	Ekonomiska: 9056, 9057, 9067
Ägare:	se beslutets sändlista
Areal:	345 hektar varav vatten 195 hektar

Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden

Naturförhållanden

Naturreservatet Kragenäs-Galtöleran är beläget på Tanumskusten, strax söder om Galtö, ungefär mitt emellan Strömstad och Grebbestad. Omgivningarna är typiskt nordbohuslänska med markerade, ofta kala eller glest tallskogsbevuxna, höjder med mellanliggande smala, till största delen uppodlade eller betade, dalstråk. Kustremsan är flikig och på flera håll i den närmaste omgivningen finns grunda kilar eller vikar. Galtöleran och Stridsfjorden utgör därför viktiga länkar i en kedja av viktiga rast- och övervintringsplatser för olika sjöfåglar.

Även om en stor del av reservatet består av grunda havsområden finns också flera mycket intressanta skogar och hagmarker inom dess gränser. Mest iögonenfallande för besökaren är förmodligen den ekhage som ligger alldeles intill Kragenäs gård. Denna ekhage med sina grova sparbanksekar, grova lågor och kraftiga, mulmrika torrakor representerar en naturtyp som är mycket viktig för en rad organismer men som inte är vanlig i Bohuslän. Här har man t. ex. hittat flera rödlistade skalbaggar, bl.a. den inom det europeiska naturvårdsarbetet uppmärksammade läderbaggen (*Osmoderma eremita*). I ekhagen har dessutom flera rödlistade lavar svampar och mossor noterats. I de södra och västra delarna av reservatet finns också områden med gammal hällmarkstallskog där vidkroniga, knotiga och vindskulpterade tallar skapar en märklig, nästan trolsk miljö.

Vad gäller områdets insektsfauna så har i dagsläget endast små inventeringsinsatser gjorts och dessa har koncentrerats till ekhagarna. Sannolikt utgör även andra delar av reservatet värdefulla insektsmiljöer. För att reservatets skötsel skall bli så ändamålsenlig som möjligt krävs därför en djupare kunskap om insektsfaunan. Det bör därför påpekas att de skötselförslag och skötselmål som anges för område 8, 10, 13, 14 och 20 bör betraktas som preliminära tills mer djupgående insektsinventeringar har genomförts.

Rödlistade eller på annat sätt naturvårdsintressanta arter noterade inom reservatet

Mossor

Scapania gracilis (blockskapania)

hotkategori 3

Lavar

<i>Buellia violaceofusca</i> (violettbrun skivlav)	hotkategori 4	
<i>Calicium adpersum</i> (gulpudrad spiklav)		
<i>Caloplaca lucifuga</i> (skuggorangelav)	hotkategori 4	
<i>Chaenotheca hispidula</i> (parknål)	hotkategori 2	
<i>Collema nigrescens</i> (läderlappslav)	hotkategori 4	
<i>Cyphelium sessile</i> (parasitsotlav)	hotkategori 4	
<i>Gyalecta flotowii</i> (blek kraterlav)	hotkategori 4	
<i>Opegrapha ilecebrosa</i> (gammelekslav)	hotkategori 1	
<i>Physcia semipinnata</i> (fransrosettjav)	hotkategori 3	ej noterad i modern tid

Schismatomma decolorans (grå skärelav) hotkategori 4

Svampar

<i>Collybia fusipes</i> (räfflad nagelskivling)	hotkategori 3
<i>Fistulina hepatica</i> (oxtungssvamp)	hotkategori 4
<i>Pachykytospora tuberculosa</i> (blekticka)	hotkategori 4
<i>Phellinus pini</i> (tallticka)	
<i>Sarcodon imbricatus</i> (fjällig taggsvamp)	

Fåglar

<i>Alle alle</i> (alkekung)		
<i>Charadrius alexandrinus</i> (svartbent strandpipare)	hotkategori 1	tillfälligt noterad under sträck
<i>Columba oenas</i> (skogsduva)	hotkategori 4	noterad under häckningstid
<i>Falco peregrinus</i> (pilgrimsfalk)	hotkategori 2	noterad vintertid
<i>Picus viridis</i> (gröngöling)		

Skalbaggar

<i>Allecula morio</i>	hotkategori 4
<i>Ampedus hjorti</i>	Hotkategori 4
<i>Dendrophilus corticalis</i>	
<i>Dorcatoma chrysomelina</i>	
<i>Grynocharis oblonga</i>	hotkategori 2
<i>Mycetochara linearis</i>	
<i>Osmoderma eremita</i>	hotkategori 1
<i>Procræus tibialis</i>	hotkategori 2
<i>Tenebrio molitor</i>	

Övriga insekter

<i>Didimomyia tiliacea</i>	gallmygga vars galler noterades på lind. Ny för Bohuslän?
----------------------------	---

Friluftsliv

Området vid Kragenäs och Galtöleran har hittills varit tämligen sparsamt utnyttjat för friluftssändamål. Eftersom omgivande vatten i stor utsträckning är grunda har stränder och kuster endast varit av begränsat intresse för båtägare. Vandring och andra friluftssaktiviteter har inte heller förekommit i någon större utsträckning. Stränder och klippor runt Bäckeviken i reservatets södra delar utnyttjas flitigt som badplats under sommarhalvåret. Det är dock främst människor boende i området som använder badplatsen.

Eftersom fastigheten Kragenäs 1:1 nu förvärvats av Göteborgsscouterernas stiftelse kan man förvänta sig att friluftsverksamheten i området kommer att öka väsentligt. Inga av de skötselområden som ligger på denna fastighet kan dock sägas vara speciellt känsliga för slitage. Möjligen bör öarna och skären ute i Stridsfjorden inte besökas i någon större omfattning under vår- och höststräcket eftersom vattnen intill öarna är omtäckta uppehållsplatser för sjöfågel. Detta innebär att vandring, anläggande av naturstigar etc. i måttlig skala inte möter några hinder. Om det däremot blir fråga om lägerverksamhet eller liknande där ett stort antal människor samtidigt vistas i omgivningarna bör merparten av aktiviteterna förläggas till marker utanför reservatet. Undantaget är badplatsen som förmodligen klarar av ett stort antal besökare utan att ta skada.

Vad gäller reservatet i övrigt är strandängar, hagmarker och gårdsnära miljöer olämpliga för friluftaktiviteter i större skala. Skötselområde nr 4–12 bör därför inte primärt utnyttjas för detta ändamål.

DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

Övergripande mål

Syfte

Reservatets skötsel bör syfta till att:

- bevara ekhagarna och de arter som finns där
- bevara de för fågellivet viktiga vattenmiljöerna vid Galtöleran och Stridsfjorden
- bevara de välhävda strandängarna och här bibehålla förutsättningar för flora och fauna beroende av kortbetade strandängar
- bevara de åldriga hållmarkstallskogarna och de arter som finns i dessa miljöer

Uppföljning

För att följa upp huruvida reservatets skötsel ger avsedd effekt och för att undersöka om de övergripande målen uppnås bör följande göras:

- Fältbesök av varje skötselområde för att i de fall där så är möjligt bedöma om angivet skötselmål uppfyllts och angivna skötselåtgärder genomförts. Lämpligt intervall: 5 år.
- Återkommande inventeringar av lavar och skalbaggar (eventuellt även andra insektsgrupper) i skötselområde 10 med metoder som gör att jämförelser mellan olika inventeringstillfällen är möjlig att göra. Lämpligt intervall: 10 år.
- Återkommande inventeringar av skalbaggar (eventuellt även andra insektsgrupper) i skötselområde 8, 14 och 20 med metoder som gör att jämförelser mellan olika inventeringstillfällen är möjlig att göra. Lämpligt intervall: 20 år.

Dokumentation

Naturvårdsförvaltaren dokumenterar samtliga skötselinsatser och uppföljningsåtgärder som görs. Denna dokumentering innefattar även kostnader och finansiering.

Metoder som används vid olika typer av uppföljande undersökningar måste noggrant dokumenteras. Detta gör lämpligen av den som genomför själva undersökningarna.

Revidering

Skötselplanen bör revideras då uppföljning av skötselåtgärderna ger indikation på att behov finns. Tidsintervallet för revidering bör dock inte under några omständigheter överstiga 25 år.

BESKRIVNING AV DE OLIKA SKÖTSELOMRÅDENA

Skötselområde 1

Beskrivning:

Detta skötselområde omfattar hela Galtölerans fria vattenyta innanför reservatsgränsen. Området utgörs av en mycket grund och näringsrik havsvik, till största delen med lerig botten. Havsvikar av detta slag är mycket värdefulla av flera olika skäl. Dels är de viktiga som yngelplatser och uppväxtområden för fisk och dels är de mycket viktiga födolokaler för sträckande och övervintrande sjöfågel. Under senhöst och vinter tar t. ex. stora mängder gäss, svanar och änder för sig av vad de grunda vattnen har att erbjuda. Med lite tur kan man även få se ovanliga arter som svartbent strandpipare (tillfälligt noterad), alkekung m.m.

Galtöleran utgör sannolikt även en botaniskt intressant miljö.

Skötselmål:

Skötseln av området syftar till att bevara en grund opåverkad havsvik.

Istandsättningsåtgärder:

Inga.

Underhållsåtgärder:

Området lämnas utan åtgärd.

Skötselområde 2

Beskrivning:

Kilsholmen omges av Galtöleras grunda vatten. Ön är bevuxen med en ställvis tät barrskog som domineras av tall. Inslag av gran och björk finns också. Trädsiktet är ungt till medelålders och gamla träd saknas. I låglänta delar intill stranden finns små gräsmarks- och strandängsytor. Ön har troligen använts som betesmark tidigare och viss betesprägel märks fortfarande. Vegetationen är av hållmarkstyp eller domineras av kruståtel eller olika ris. Intill vattnet finns strandängsvegetation med bl. a. rödsvingel och salttåg.

Skötselmål:

Skötseln av området syftar till att bevara en barrskog som på sikt skall vara naturskogsartad och rik på gamla träd, lågor och torrakor.

Istandsättningsåtgärder:

Inga.

Underhållsåtgärder:

Ön lämnas till fri utveckling.

Skötselområde 3

Beskrivning:

Smal betad strandängsremsa i reservatets norra del. Ytan fungerar främst som en skyddszon mot Galtöleran.

Skötselmål:

Skötseln av området syftar till att bibehålla en betad strandäng.

Istandsättningsåtgärder:

Inga.

Underhållsåtgärder:

Området hävdas även fortsättningsvis genom bete. Om tillgången på betesdjur i framtiden inte skulle vara tillräckligt kan hävden i detta område släppas. Ohävd skulle inverka negativt på områdets naturvärde men dess funktion som skyddszon skulle bibehållas.

Skötselområde 4

Beskrivning:

Området består av en betad skog där medelålders tall dominerar trädskiktet. Det på kartan markerade skötselområdet utgör endast en mindre del av ett större betat område. Ytan fungerar främst som en skyddszon mot Galtöleran.

Skötselmål:

Skötseln av området syftar till att bevara en skyddszon bestående av en betad skog som på sikt skall vara rik på gamla träd, torrakor och lågor.

Istandsättningsåtgärder:

Inga.

Underhållsåtgärder:

Området hävdas även fortsättningsvis genom bete. Avverkningar, gallringar och andra skogsbruksåtgärder undviks. Trädsiktet tillåts bli gammalt. Torrakor och lågor lämnas. Om tillgången på betesdjur i framtiden inte skulle vara tillräckligt kan hävden i detta område släppas. Ohävd skulle inverka negativt på områdets naturvärde men dess funktion som skyddszon skulle bibehållas.

Skötselområde 5

Beskrivning:

Ung till medelålders, ohävdad alskog. Ytan fungerar främst som en skyddszon mot Galtöleran.

Skötselmål:

Skötseln av området syftar till att bevara en alskog som på sikt skall vara rik på gamla träd, lågor och torrakor.

Istandsättningsåtgärder:

Inga.

Underhållsåtgärder:

Områdets naturvärden förvaltas bäst om skogen lämnas till fri utveckling. Vissa mycket försiktiga gallringar eller röjningar kan medges utan att ytans funktion som skyddszon försämras. Alla skogliga ingrepp inverkar dock negativt på dess naturvärden.

Skötselområde 6

Beskrivning:

Ytan är ohävdad och domineras helt av högvuxen bladvass. Strandremsan fungerar främst som skyddszon mot Galtöleran.

Skötselmål:

Skötseln av området syftar till att låta det högvuxna vassbälte på lång sikt övergå i buskmarker och sedan alskog.

Istandsättningsåtgärder:

Inga.

Underhållsåtgärder:

Ytan lämnas utan åtgärd.

Skötselområde 7

Beskrivning:

Detta område består av en havsstrandäng där rödsvingel, höstfibbla, gulkämpar och havssäv dominerar vegetationen. Ytan har tidigare betats men ligger nu sedan några år ohävdad. Viss förnaansamling märks men däremot inget uppslag av lövsly eller buskar.

Skötselmål:

Skötseln av området syftar till att skapa en välhävdat strandäng.

Istandsättningsåtgärder:

Ytan stängslas in och betas tillsammans med område 8, 9 och 10. Eventuellt bör någon form av övergång över Hogarälven ordnas för djuren så att de obehindrat kan ta sig mellan de olika skötselområdena.

Underhållsåtgärder:

Ytan hävdas fortsättningsvis genom nötdjursbete. Dikning, kalkning eller andra typer av markförbättrande åtgärder undviks.

Skötselområde 8

Beskrivning:

I anslutning till strandängarna finns denna barrträdsbevuxna kulle. Trädskiktet består av två tydligt urskiljbara trädgenerationer. En äldre som främst utgörs av tallar och en del ekar (de sistnämnda förekommer främst i områdets östra del) samt en yngre som består av granar och tallar. Den äldre generationens tallar har nått kronmognad och träden är sannolikt äldre än 200 år. Träden är uppvuxna i en solöppen, hagmarksartad miljö. En del grov, död eller döende ved, ställvis med mulm, finns i området och på flera håll noterades flyghål, gnagspår, gångar etc. av olika insekter. Under nyckelbiotopsinventeringen hittades dessutom talticka i området.

Den yngre generationens träd är uppskattningsvis 50–60 år gamla och finns mest i områdets västra del. Dessa står förhållandevis tätt och har helt fyllt igen de luckor som tidigare fanns i trädskiktet. Miljön är numera därför skuggig och mer skogsbetonad. Det bör också nämnas att det i den östra delen har vuxit upp en del granar genom de gamla ekarnas kronor. I denna del har dessutom en alridå vuxit upp i gränsen mot område 7 som skuggar en del av de gamla trädens stammar och kronor.

Här och var i gränsen mot öppen mark finns taggiga snår av rosor, hagtorn, slån m.m. som bildar välutvecklade bryn. Även dessa skuggas dock på sina ställen av uppträngande gran och klibbal. Ytan är i nuläget inte hävdad. Kruståtel och andra skogsväxter dominerar. I områdets östra del finns t.ex. riktiga mattor av desmeknopp. Här och var kan man dock hitta gräsmarksväxter som ängshavre, liten blåkllocka m. fl som vittnar om att ytan tidigare hävdats. Området är sannolikt av stort värde främst som svamp- och insektsmiljö.

Skötselmål:

Skötseln av området syftar till att skapa en hävdad hagmark rik på gamla tallar och ekar samt lågor, torrakor och brynmiljöer. Samtliga tallar i den äldre generationens lämnas och tillåts bilda ett glest trädskikt.

Istandsättningsåtgärder:

En del kraftiga röjningar och gallringar måste genomföras för att återskapa en solöppen hagmarksmiljö. De olika åtgärderna bör genomföras i följande ordning:

1. Bortröjning av den alridå som skuggar de gamla ekarna i områdets östra del.
2. Bortröjning av de granar som skuggar och negativt påverkar de gamla ekarna.
3. Utgallring av så gott som hela den yngre trädgenerationen. Enstaka tallar bör lämnas på lämpliga ställen, främst i mer höglänta delar, så att återväxten tryggas. Samtliga granar skall dock röjas undan.
4. Påsläpp av betande nötdjur.

Underhållsåtgärder:

Området betas fortsättningsvis av nötdjur. Hästbete undviks eftersom hästar kan skada träden genom att gnaga bark. Om betande djur inte förmår att bibehålla en gles hagmarksmiljö sätts återkommande röjningar in vid behov. Bärande och blommande buskar lämnas och tillåts bilda flikiga bryn. Lågor och torrakor lämnas. Dikning, kalkning eller andra typer av markförbättrande åtgärder undviks.

Skötselområde 9

Beskrivning:

Området utgörs av en välhävdad öppen betesmark som i de västra delarna har karaktär av naturlig havsstrandäng och i de östra delarna av kulturbetesmark på f. d. åker. Vegetationen på havsstrandängen domineras av salttåg och rödsvingel men här finns också kärresälting, havssälting m. fl. I de södra delarna där sötvattenpåverkan är större finns mycket tuvtåtel och älgört. Mellan vägen och strandkanten finns i områdets södra del ett kraftigt uppslag av ung klibbal. Den del som tidigare har varit åker är främst bevuxen med bredbladiga gräs, maskrosor och vitklöver.

Området sambetas av nötdjur och hästar tillsammans med område 10.

Skötselmål:

Skötseln av området syftar till att bevara en välhävdad öppen betesmark.

Istandsättningsåtgärder:

Det kraftiga uppslaget av ung klibbal i områdets sydvästra del röjs bort.

Underhållsåtgärder:

Området hävdas fortsättningsvis genom nötdjursbete. Om behov uppstår röjs uppslag av lövsly undan. Dikning, kalkning eller andra typer av markförbättrande åtgärder undviks. Dikning, kalkning eller andra typer av markförbättrande åtgärder undviks. Dikning, kalkning eller andra typer av markförbättrande åtgärder undviks.

Skötselområde 10

Beskrivning:

Detta område består av ekhagar belägna på tre lägre kullar som omges av öppna betesmarker. Trädskiktet på dessa kullar är relativt glest och domineras av grova eller mycket grova ekar. Här finns även lindar, askar och almar som också är grova och gamla. I den västra ytans nordligaste del finns dessutom en hel del ung eller medelålders klibbal, asp och björk och här är trädskiktet så tätt att marken helt skuggas. Lågor och torrakor, främst av ek, finns och en del av dessa är grova eller mycket grova. I en av ektorrakorna hittades fragment av läderbagge (*Osmoderma eremita*), mjölbagge

(*Tenebrio molitor*) samt skalbaggar *Procraterus tibialis*, *Dorcatoma chrysomelina* och *Mycetochara linearis*. Även kryptogamfloran är rik i området. Flera ovanliga svampar knutna till ek förekommer här, bl. a. oxtungssvamp (*Fistulina hepatica*), blekticka (*Pachykytospora tuberculosa*) och räfflad nagelskivling (*Collybia fusipes*). På de gamla träden växer också en rad lavar med höga substratkrav. Bland dessa märks gammeleklav (*Opegrapha ilecebrosa*), violettbrun skivlav (*Buellia violaceofusca*), skuggorangelav (*Caloplaca lucifuga*), parknål (*Chaenotheca hispidula*), läderlappslav (*Collema nigrescens*), parasitsotlav (*Cyphelium sessile*), blek kraterlav (*Gyalecta flotowii*) och grå skärelav (*Schismatomma decolorans*). Merparten av dessa arter har noterats på äldre ekar i halvöppet läge nära vattenbrynet. Nämnas bör också fynd av blockskapania (*Scapania gracilis*) på en lodyta centralt i ekhagen.

Fältskiktet domineras av rödven, lundgröe och andra gräs. I en stor del av området förekommer dessutom arter knutna till naturlig gräsmarksvegetation. Exempel på sådana arter är gökärt, blåsuga och gullviva. Ekhangarna betas av nötdjur och hästar och är mycket välhävdade. Tyvärr har hästarna gnagt barken av flera av de gamla ädellövträden (främst ask och alm) och i det närmaste ringbarkat dem.

Skötsel mål:

Skötseln av området syftar till:

- att bevara en välhävdd ekhage rik på gamla, grova ädellövträd, lågor, torrakor och brynmiljöer. Samtliga grova ädellövträd lämnas och tillåts bilda ett glest trädskikt.
- att bevara den flora och fauna som är knuten till de gamla ekarna.

Istandsättningsåtgärder:

Medelålders klibbal, björk och asp i den västra ytans norra del gallras till största delen bort så att mer ljus når marken och så att ekarnas kronor slipper störning och beskuggning.

Underhållsåtgärder:

Området betas fortsättningsvis av nötdjur. Hästbete undviks eftersom hästar genom att gnaga bark skadar de gamla ädellövträden (främst ask och alm). Brynmiljöer sparas och vårdas. Lågor och torrakor lämnas. Dikning, kalkning eller andra typer av markförbättrande åtgärder undviks. Det är viktigt att trädskiktet även på mycket lång sikt innehåller gamla grova ädellövträd. Därför bör man se till att viss föryngring av ek, lind, alm och ask sker i området. Trädskiktet får dock inte tillåtas att sluta sig.

Skötselområde 11

Beskrivning:

Området brukas som åkermark.

Skötsel mål:

Skötseln av området syftar till att bibehålla en yta med öppen odlingsmark.

Istandsättningsåtgärder:

Inga.

Underhållsåtgärder:

Området brukas även fortsättningsvis som åkermark eller betesmark.

Skötselområde 12

Beskrivning:

Området består av två mindre ytor som är att betrakta som åkerholmar. Ytorna är idag ohävdade och bevuxna med enstaka träd och taggiga buskar.

Skötsel mål:

Skötseln av området syftar till att bevara två åkerholmar som på sikt skall hysa välutvecklade buskage av taggiga buskar.

Istandsättningsåtgärder:

Inga.

Underhållsåtgärder:

Ytorna bibehålls som åkerholmar. Förekomst av taggiga buskar och annan brynvegetation gynnas. Om skötselområde 11 i framtiden utnyttjas som betesmark bör dessa båda ytor ingå i betesfållan. I övrigt lämnas de utan åtgärd.

Skötselområde 13

Beskrivning:

Skötselområde 13 består av två ytor som båda är bevuxna med lövskog. Trädskiktet är till största delen medelålders och domineras över stora ytor av ekar, varav en del vidkroniga. Partivis finns dock tämligen rena bokbestånd. Lind, rönn, björk och asp förekommer som inslag här och var liksom ädelgranar (*Abies sp.*). I områdets mellersta del i en mindre dalgång finns vraken av två månghundraåriga jätteekar. Den ena är helt död medan den andra fortfarande visar svaga livstecken. Dessa båda ekar vittnar om att även detta område tidigare varit en gles hagmark. Uppväxande granar skapar nu en betydligt skuggigare miljö. I båda ekarna noterades spillning av läderbaggetyp och dessutom är den ena eken värd för oxtungssvamp.

Fältskiktsvegetationen i området är dels av rikare, harsyradominerad typ, dels av fattigare ristyp. Lodytor och block förekommer ganska allmänt, främst i gränsen mot område 14, medan lågor och torrakor uppträder sparsamt.

Skötsel mål:

Skötseln av området syftar till:

- att bevara en ädellövskog som på sikt skall vara rik på åldriga träd, lågor och torrakor.
- att skapa öppna och soliga miljöer runt de båda åldriga ekarna för att så länge som möjligt bibehålla gynnsamma betingelser för organismer knutna till grov, exponerad ekved.

Istandsättningsåtgärder:

Ädelgranar röjs bort i hela området. Dessutom tas gran och andra träd som skuggar de två jätteekarna snarast bort så att en solöppen och varm miljö återskapas.

Underhållsåtgärder:

Vid behov röjs gran bort. Så länge jättekarna finns kvar röjs uppväxande träd kontinuerligt bort runt dessa. Rójningarna fortsätter ända tills de sista resterna är helt nedmultnade, detta för att skapa en solig och varm miljö även runt den döda ekveden. I övrigt lämnas området till fri utveckling.

Skötselområde 14

Beskrivning:

Söder om lövskogsbestånden finns ett stort område med barrdominerad skog. I låglänta delar är marken rikare och innehåller möjligen en del skalgrus. Här växer en medelålders grandominerad skog. Troligen har dessa delar ett förflutet som fodermark. På höjderna vidtar en mager och gammal hållmarkstallskog. Här är träden knotiga och vindskulpterade. Sannolikt har hållmarkerna i detta

område varit beskogade under en längre tid. Flera lågor och torrakor finns och i dessa hittar man många olika sorters gnagspår, flyghål, etc. gjorda av insekter. Skogen på de mer eller mindre kala höjderna är gles och solinstrålningen stark vilket skapar ett torrt och varmt mikroklimat. Sammantaget gör detta att hållmarkstallskogen troligen hyser en mycket intressant insektsfauna.

Skötsel mål:

Skötseln av området syftar till att bevara en naturskogsartad barrskog rik på gamla träd, lågor och torrakor.

Istandsättningsåtgärder:

Inga.

Underhållsåtgärder:

Skogen lämnas till fri utveckling.

Skötselområde 15

Beskrivning:

Hela ytan utgörs av en parkerings- och rastplats. Skogen i området är gles, hållmarksartad och består till stor del av gamla, grova tallar som har nått, eller är på väg att nå, kronmognad. En del röjningar har genomförts för att man skall ha en vacker utsikt ut över Galtöleran. Här och var i terrängen finns en del bord och bänkar utplacerade. Vid parkeringsplatsen finns en informationstavla över det nuvarande reservatet.

Skötsel mål:

Skötseln av området syftar till att bibehålla en välskött parkerings- och rastplats.

Istandsättningsåtgärder:

Inga.

Underhållsåtgärder:

Området sköts även för sättningsvis genom röjningar av lövsly etc. så att det fungerar som en trevlig rastplats med utsikt över Galtöleran. Trädsiktet tillåts bli gammalt. Lågor och torrakor som på ett alltför påtagligt sätt hindrar framkomligheten i området flyttas till en lämpligare plats. I övrigt lämnas död ved. Parkeringsplatsen hålls i gott skick. Den informationstavla som finns vid parkeringsplatsen bör uppdateras med 10–15 års mellanrum.

Skötselområde 16

Beskrivning:

Detta område består av två ohävdade strandängspartier. Vegetationen består av havssäv och rödsvingel. Dessa båda ytor påverkas av regelbundna översvämningar som hindrar vidare igenväxning.

Skötsel mål:

Skötseln av området syftar till att lämna en ohävdad strandängsremsa med låg vassvegetation som på sikt möjligen kan förbuskas och bilda bryn mot innanförliggande skog.

Istandsättningsåtgärder:

Inga.

Underhållsåtgärder:

Ytorna saknar värden knutna till hävdade marker och lämnas därför utan åtgärd. Om man i framtiden önskar ha betande djur i området för att på så sätt förhindra igenväxning och därmed bevara utsikten mot Galtöleran kan detta medges. Det bör dock påpekas att hävd av denna yta inte får innebära att hävdresurser tas från skötselområdena 7, 8, 9, 10 eller 11.

Skötselområde 17

Beskrivning:

Även detta område består av två olika ytor. Gemensamt för dem båda är att trädskiktet i stor omfattning består av klibbal. I den östra ytan finns en hel del gamla träd och dessutom en del lågor och torrakor. I denna del märks här och var inblandning av ek, alm etc. och på lite mer höglänt mark blir dessa träd dominerande. Fältskiktet domineras över stora ytor av älgört. Vid enstaka tillfällen kan förmodligen de mest låglänta delar översvämmas.

En mindre luftledning löper genom den östra ytan och intill denna har en smal ledningsgata röjts fram.

Skötselmål:

Skötseln av området syftar till att bevara en lövdominerad skog som på sikt skall vara rik på gamla träd, lågor och torrakor.

Istandsättningsåtgärder:

Inga.

Underhållsåtgärder:

Om gran på lång sikt bedöms skada eller försämra områdets naturvärden avlägsnas dessa. Intill luftledningen i den östra ytan kan om behov uppstår smärre röjningar genomföras. I övrigt lämnas de båda ytorna till fri utveckling.

Om man i framtiden önskar ha betande djur i området för att på så sätt skapa en glesare skog och därmed förbättra utsikten mot Galtöleran kan detta medges. Det bör dock påpekas att hävd av denna yta inte får innebära att hävdresurser tas från skötselområdena 7, 8, 9, 10 eller 11.

Skötselområde 18

Beskrivning:

Trädskiktet i detta område domineras av medelålders tall som troligen är planterad. Här och var finns inslag av ek och björk i samma ålder. I höglänta partier går berget i dagen och här är skogen hållmarksartad. På djupare jordar märks partivis en viss skalgrusinblandning. Visserligen dominerar kruståtel eller ibland harsyra men man kan också träffa på stora bestånd med mer krävande arter som hässlebrodd och lundelm.

Skötselmål:

Skötseln av området syftar till att bevara en barrdominerad blandskog som på sikt skall vara rik på gamla träd, torrakor och lågor.

Istandsättningsåtgärder:

Inga.

Underhållsåtgärder:

Området lämnas till fri utveckling. Om man i framtiden önskar ha betande djur i området för att på så sätt skapa en glesare skog och därmed förbättra utsikten mot Galtöleran kan detta medges. Det bör dock påpekas att hävd av denna yta inte får innebära att hävdresurser tas från skötselområdena 7, 8, 9, 10 eller 11.

Skötselområde 19

Beskrivning:

Detta område består av en smal bård mellan en mindre väg och vattenbrynet. Närmast vattnet dominerar i östra delen rödsvingel och havssäv medan högvuxen bladvass bildar vegetation invid stenpiren i områdets västra del. På torrare mark finns en del tallar, granar, björkar och klibbalar. Någon tall har nått ganska hög ålder. I öster intill en provisorisk parkeringsplats och i väster intill stenpiren har en del röjningar genomförts. Vid stenpiren finns en uppläggningsplats för några mindre båtar och här finns också en mindre badplats. I anslutning till stenpiren kommer en mindre brygga att anläggas. Denna brygga byggs på pålar för att förhindra sedimentation och uppgrundning. Det är av stor vikt att bryggan inte bidrar till att minska inflödet av vatten genom Måksund till Galtöleran.

Skötselmål:

Skötseln av området syftar till att bibehålla en glest trädbevuxen strandremsa med möjlighet till parkering, bad och uppläggning av mindre båtar.

Istandsättningsåtgärder:

I områdets östra del bör en mer permanent parkeringsplats, liknande den i område 15, anläggas.

Underhållsåtgärder:

Återkommande röjningar genomförs för att bibehålla områdets halvöppna karaktär. Taggiga blommande och bärande buskar lämnas i så stor utsträckning som möjligt. Trädskiktet tillåts att bli gammalt. Lågor och torrakor lämnas. I den mån de hindrar trafik eller annan verksamhet kan de flyttas till platser inom området där de inte är i vägen.

Skötselområde 20

Beskrivning:

Områdets mer höglänta delar är bevuxna med en gammal och över stora ytor hållmarksartad tallskog. På de högsta partierna är tallarna knotiga och vindskulpterade medan de i sluttningarna är grova och har kraftiga, mogna kronor. I mer låglänta delar är skogen yngre och möjligen planterad. Även här dominerar tall men ställvis finns ett ganska stort inslag av björk. Lågor och torrakor finns främst i höglänta områden och här förekommer de i soliga och exponerade situationer. Flera olika sorters flyghål, gnagspår etc. gjorda av insekter noterades.

Fältskiktsvegetationen är på höjderna av hållmarkstyp och i övrigt dominerar kruståtel, lingon och blåbär.

I områdets sydvästra del finns en mindre fritidsfastighet och fram till denna leder en mindre väg.

Skötselmål:

Skötseln av området syftar till att bevara en naturskogsartad, talldominerad skog rik på gamla träd, lågor och torrakor.

Istandsättningsåtgärder:

Inga.

Underhållsåtgärder:

Vägen fram till fritidsfastigheten hålls i skick genom återkommande röjningar då behov uppstår. I övrigt lämnas området till fri utveckling.

Skötselområde 21

Beskrivning:

Området innefattar hela den del av Stridsfjordens vatten som ligger inom reservatet. Större delen består av vatten djupare än en meter men intill vissa strandområden (21 b) finns tidvis blottlagda grundområden. Området har stor betydelse för fågellivet. Vintertid kan man se stora mängder sångsvanar, grågäss, kanadagäss, viggas, knipor etc. Särskilt populärt verkar ett område strax öster om St. Rösholmen vara. Under höst och vinter kan man med lite tur få se jagande pilgrimsfalk eller näringssökande alkekungar här.

Skötsel mål:

Skötseln av området syftar till att bibehålla ett opåverkat marint område med grunda bottnar och djupare partier.

Istandsättningsåtgärder:

Inga.

Underhållsåtgärder:

Området lämnas utan åtgärd.

Skötselområde 22

Beskrivning:

Detta område utnyttjas flitigt som badplats och rekreationsyta. Området består av en del klippor och stora stenblock närmast stranden samt en del gräsytor, buskage och trädgångar innanför strandremsan. I norra delen domineras trädskiktet av äldre tall och här finns också en del slån och rosor. I östra delen finns ett vassbälte med intilliggande alskog på äldre gräsmark. Även här finns en del buskage bestående av taggiga buskar. Områdets östligaste del består av en brukad åker. Två parkeringsytor finns i området liksom toaletter och soptunnor.

Skötsel mål:

Skötseln av området syftar till att bibehålla badplats och rekreationsyta. Området skall ha glest trädskikt bestående av äldre träd samt brynmiljöer med taggiga buskage mot intilliggande öppna ytor.

Istandsättningsåtgärder:

Inga.

Underhållsåtgärder:

Återkommande röjning genomförs för att bibehålla den halvöppna miljön. Taggiga buskar lämnas och tillåts på sikt bilda flikiga bryn. Om behov uppstår sätts försiktiga röjningar in för att bevara brynnens flikighet. Trädskiktet tillåts att bli gammalt. Lågor och torrakor lämnas eller flyttas till platser i detta eller intilliggande skötselområden där de inte är i vägen. Den östligaste delen kan brukas som åker.

Tömning av toaletter, soptunnor och papperskorgar sker löpande under sommarsäsongen. Parkeringsytorna hålls i gott skick.

Skötselområde 23

Beskrivning:

Skötselområdet innefattar Stora och Lilla Rösholmen, Varholmen och Kråkan som är belägna i Stridsfjorden. De mindre skären består av kala klippor. Även de större öarna är till stor del kala men i klåvor och liknande partier med djupare jordar finns en ung till medelålders tallskog. Även björk förekommer här och var. Sannolikt har dessa öar tidigare utnyttjats som betesmark.

Skötsel mål:

Skötseln av området syftar till att bevara opåverkade öar och skär i Stridsfjorden. De större öarna skall på längre sikt vara rika på gamla träd, lågor och torrakor.

Istandsättningsåtgärder:

Inga.

Underhållsåtgärder:

Öarna lämnas i nuläget utan åtgärd. Om man i framtiden önskar utnyttja öarna som betesmark, för speciella friluftssändamål eller annat bör en noggrann inventering av främst häckfågelfauna och kärlväxtflora genomföras.

Skötselområde 24

Beskrivning:

Området består av en mycket smal, ohävdad strandremsa som till största delen är bevuxen med rödsvingel, salttåg och havssäv. Innanför denna finns större skogsområden där tall, gran, klipbal och asp är de viktigaste trädslagen. Större delen av dessa skogar ligger dock utanför reservatets gräns. Centralt i området finns en markerad höjd vars sydvästra ligger inom reservatet. En sommarstuga samt en del bryggor finns i områdets sydvästra del. Ytan fungerar främst som skyddszon mot Galtöleran.

Skötselmål:

Skötseln av området syftar till att lämna en ohävdad strandremsa som på sikt kan tillåtas övergå i buskmark och brynmiljöer.

Istandsättningsåtgärder:

Inga.

Underhållsåtgärder:

Området lämnas utan åtgärd.

ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

Parkeringsplatser

I nuläget finns parkeringsmöjligheter i skötselområde 15, 19 och 22 (se separat karta). Av dessa är den i område 19 av mer provisorisk karaktär. Denna parkeringsplats bör göras iordning så att den håller samma standard som parkeringsplatsen i område 15.

Sanitära anordningar

Toalett och papperskorgar finns enbart vid Bäckevikens badplats, skötselområde 22. Dessa töms genom kommunens försorg. Eftersom reservatet inte någonstans är skräpigt finns troligen inte behov av fler sanitära anordningar. Om behov uppstår i framtiden sätts soptunnor upp vid parkeringsplatserna.

Information

Idag finns informationstavla endast vid parkeringsplatsen i område 15 och denna är av äldre datum. Uppdaterade informationstavlorna med bl. a. information om de naturvärden (arter, naturtyper etc.) som finns i reservatet bör sättas upp vid de tre parkeringsplatserna.

Övrigt

Intill parkeringsplatsen, område 15, finns några bord och träbänkar. Dessa bör hållas i gott skick. Intill stenpiren i område 19 finns idag uppläggsplats för ett antal småbåtar. Denna yta kan även fortsättningsvis utnyttjas som uppläggsplats. I övrigt föreligger i nuläget inget behov av fler anordningar för rekreation och friluftsliv. Om markägare så önskar kan denne dock på eget initiativ anlägga naturstigar etc. (se vidare skötselplanens allmänna del under rubriken ”friluftsliv”).